

MAGYARORSZÁG NAGYKÖVETSÉGE
ZÁGRÁB

A horvát gazdaság technikai recesszióba fordulhat 2018. év első félévében

Vezetői összefoglaló: A horvát Állami Statisztikai Hivatal közzétette első becslését a 2017. évi GDP alakulásáról. A 2017. év utolsó negyedében a nemzetgazdaság reálteljesítménye 2,0 százalékkal bővült az előző évi azonos időszakkal összehasonlítva. Ez jelentős lassulás, mert a harmadik negyedében a GDP 3,3 százalékos évközi növekedést mutatott. A két legutóbbi negyedét összehasonlítva a gazdaság teljesítése csaknem azonos, az október-decemberi időszak mindössze 0,1 százalékos (!) növekedést mutat. Éves szinten a GDP reális növekedése 2,8 százalék. A makrogazdasági szakemberek szerint a nemzetgazdaság utolsó negyedévi stagnálásának oka a lakossági fogyasztás és a befektetések mérséklődése, az ipari termelés stagnálása, valamint a külkereskedelmi hiány éves szintű növekedése.

Kezdenek mutatkozni az Agrokor-válság első hatásai is. Jóllehet a kormány tegnapi javaslatára ma a Zágrábi Cégbíróság kinevezte az Agrokor új rendkívüli biztosát, de az előző, Ante Ramljak biztos körüli összeférhetetlenségi vád politikai következményei a lemondással még nem tűntek el. Arra tekintettel a parlamenti ellenzéki erők pénteken bizalmatlansági indítványt kezdeményeznek Dalic gazdasági miniszter ellen.

Az Állami Statisztikai Hivatal (DZS) február 28-án közzétette a GDP alakulására vonatkozó első becslését. A közlemény szerint a 2017. év negyedik negyedében a horvát gazdasági növekedés 2,0 százalék volt az előző év azonos időszakával összehasonlítva. Ez jelentős lassulást jelent az előző negyedéves időszakokkal összehasonlítva, mert tavaly a GDP – a 2016. évi adatokkal összehasonlítva – a január-márciusi időszakban 2,6 százalékkal, áprilistól júniusig 3,0 százalékkal, július 1. és szeptember 30. között pedig 3,3 százalékkal bővült bázis szinten. Figyelmeztető jel, hogy 2017 utolsó három hónapjában a horvát gazdaság kibocsátása mindössze 0,1 százalékkal volt jobb, mint júliustól szeptemberig. Összehasonlításként: a gazdaság teljesítése 2017 januárjától március végéig 0,6 százalékkal volt jobb, mint a 2016. év utolsó negyedében. 2017 második negyedév 0,8 százalékkal bővült az elsőhöz, a harmadik pedig 0,7 százalékkal nőtt a másodikhoz viszonyítva. Magyarán: folyamatos lassulásnak lehetünk tanúi. Éves szinten a GDP 2017-ben 2,8 százalékkal növekedett, ami jelentős visszaesés a 2016. évi 3,2 százalékhöz képest. Ez elmaradás a kormány tervétől is, mert a 2017. évi költségvetés tervezésekor 3,2 százalékos GDP növekedéssel számolt.

A megjelent adatok összhangban vannak a független makrogazdasági szakemberek előrejelzéseivel. A Horvát Állami Hírügynökség (HINA) által készített kutatásban a megkérdezettek figyelmeztettek néhány jelenségre, **amelyek a gazdaság lassulására/recessziós veszélyére utalnak**. A legfontosabb a lakossági fogyasztás, amely a 2017. október-decemberi időszakban – az előző évi azonos periódussal összehasonlítva – 3,4 százalékkal növekedett. Összehasonlításként: az előző negyedében a növekedés 3,7 százalékos volt. A lakossági fogyasztás reális csökkenésére utal a kiskereskedelmi forgalom növekedésének lassulása a 2017. III. negyedévi 5,5 százalékról 3,4 százalékra 2017. IV. negyedében.

A gazdasági növekedésre pozitív hatással volt az export bővülése, amely negyedéves szinten 7,4 százalékos, éves szinten pedig 12 százalékos. A szakemberek figyelmeztetnek, hogy az utolsó negyedév exportjának növekedési mértéke jelentősen visszaesett. Emlékeztetnek: 2016

októbertől és decembertől között a kivitel 12,6 százalékos bővülést ért el a 2015. évi azonos időszakokkal összehasonlítva. A külkereskedelem mégis negatív összhatással volt a GDP-re, mert éves szinten 8,6 százalékos importnövekedés is volt, így a külkereskedelmi mérleg a 2016. évi eredményekkel összehasonlítva 3 százalékponttal mutat nagyobb hiányt.

A legkomolyabb figyelmeztetést az ipari termelés több mint 2 százalékos csökkenése jelenti 2017. IV. negyedévében. Két egymást követő hónapban csökkenő ipari termelést utoljára 2014 derekán jegyzett fel a statisztika, amikor a horvát gazdaság hét éves recessziós időszakának a végén járt. Lassult a befektetések értékének bővülése (évközi szinten 1,7 százalékkal, ezzel szemben a harmadik negyedévben a bővülés még 3,4 százalékos volt). A szakértők szerint az ipari termelés és a befektetések értékének stagnálása/csökkenése az első jele az Agrokor-válság átgyűrűző hatásának a nemzetgazdaságra. Ennek teljes körű hatása majd csak 2018. második félévétől lesz látható. **Többségük szerint ez tovább mérsékli majd a GDP éves növekedését, sőt 2018. I. félévében Horvátország átmenetileg akár technikai recesszióba is kerülhet.**

Értékelés: a megjelent első becslés alapvetően ellentmond az Andrej Plenkovic-kormány által hangoztatott horvát gazdasági sikerstorynak. Úgy tűnik, hogy Horvátország nagyrészt a külföldiek által igénybevett és adóemelésekkel központilag megdrágított turisztikai szolgáltatások révén tudta növelni bevételeit. Nem látható továbbra sem az a többletnövekedés, amit évek óta várnak az Európai Unió transzferek felhasználásától (mivel nem hatékony azok felhasználása).

Az Agrokor horvát gazdaságra gyakorolt negatív hatása a fenti egyoldalú gazdasági struktúra miatt nagyobb lehet a vártnál. A bővülő fogyasztásból, a turisztikai bevételeken túl, nagyrészt az importált javak vették ki részüket, annak munkahely-teremtő hatása minimális volt. Ez az egyoldalú szerkezeti eloszlás ráadásul tovább növeli a kontinentális és a tengermelléki megyék közötti jelenleg is tág jövedelmi ollót.